

COMMISSION DE LA SANTÉ
PUBLIQUE, DE
L'ENVIRONNEMENT ET DU
RENOUVEAU DE LA SOCIÉTÉ

COMMISSIE VOOR DE
VOLKSGEZONDHEID, HET
LEEFMILIEU EN DE
MAATSCHAPPELIJKE
HERNIEUWING

du

van

MERCREDI 12 JANVIER 2011

WOENSDAG 12 JANUARI 2011

Matin

Voormiddag

De vergadering wordt geopend om 10.15 uur en voorgezeten door de heer Hans Bonte.
La séance est ouverte à 10.15 heures et présidée par M. Hans Bonte.

01 Vraag van de heer Ben Weyts aan de minister van Pensioenen en Grote Steden over "het grootstedenbeleid" (nr. 1531)

01 Question de M. Ben Weyts au ministre des Pensions et des Grandes villes sur "la politique des grandes villes" (n° 1531)

01.01 Ben Weyts (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, in de begroting van voorlopige twaalfden is een budget ingeschreven van iets meer dan 15 miljoen euro voor de eerste drie maanden van 2011 in het kader van het grootstedenbeleid. Volgens berichten heeft de Ministerraad van begin december 2010 beslist om in het eerste half jaar van 2011 30 miljoen euro toe te kennen aan 17 grootsteden die contracten Duurzame Stad ondertekenden met u. Dat is een beslissing die ook bevestigd wordt in de memorie van toelichting bij de financiewet.

Daarnaast wordt er ook een besparing aangekondigd van 2 miljoen euro, maar de vraag daar is: voor waar en wanneer? Want ik heb toch begrepen dat men de 60 miljoen euro in 2010 gespendeerd aan het grootstedenbeleid blijkbaar wil voortzetten in 2011, al is het dan met een kleine besparing van 2 miljoen euro.

Mijnheer de minister, ten eerste, hoe worden de middelen voor het grootstedenbeleid verdeeld per stad en per gewest?

Ten tweede, over hoeveel nieuwe projecten gaat het? Hoe valt dat dan te rijmen met het concept lopende zaken? Als u echt nieuwe projecten financiert, over hoeveel geld gaat het dan? Hoe kunt u dat verantwoorden?

Ten derde, op welke manier zal die besparing van 2 miljoen euro gerealiseerd worden, vermits men voor 2011 uitgaat van een totaalbudget van 58 miljoen, maar verhoudingsgewijs niet evenveel wordt afgehouden in de eerste drie maanden noch in de eerste zes maanden? Hoe wordt dan voor de rest van 2011 de financiering geregeld?

01.02 Minister Michel Daerden: Mijnheer de voorzitter, collega, in de voorbije 10 jaar hebben de opeenvolgende regeringen 11, 15 en vervolgens 17 steden geselecteerd die binnen het grootstedenbeleid vallen. Op basis van de voorgestelde projecten hebben die opeenvolgende regeringen diverse projecten geselecteerd in overeenstemming met de filosofie van deze politiek.

Namelijk: renforcer la cohésion sociale dans les quartiers fragilisés, contribuer à la réduction de l'empreinte écologique des villes, renforcer le rayonnement des villes et l'interaction entre elles. Conformément à votre demande, je vous remets le détail des sommes octroyées pour les six premiers mois aux diverses villes concernées et la répartition par ville.

Inzake de asielproblemen kan ik bevestigen dat het grootstedenbeleid in 2010 een toelage van 1,2 miljoen euro ter beschikking heeft gesteld van drie OCMW's, namelijk van Luik, Antwerpen en Brussel en dit ter versterking van het begeleidingstraject van de geregulariseerde asielzoekers.

Uw tweede vraag ging over de nieuwe projecten. Aangezien de contracten Duurzame Stad 2011 verlengingen betreffen van het contract 2010 en omdat de huidige regering nog steeds in lopende zaken zit, zijn er helemaal geen nieuwe projecten opgenomen.

Le nombre de nouveaux projets non retenus, parce que j'ai voulu être complet, s'élevait à 21. Ils représentaient un montant de l'ordre de 8 millions d'euros.

Ten derde is er een besparing van twee miljoen euro.

L'épargne évoquée de 1,946 million correspond, en fait, au quart des sommes affectées antérieurement à des projets considérés comme nouveaux. Autrement dit, pour être tout à fait complet, puisque l'on est obligé vu les crédits provisoires de travailler par trimestre, si on extrapole sur l'année, on arrivera à plus ou moins 8 millions.

Je pense ainsi avoir répondu de manière très précise à toutes vos questions.

01.03 Ben Weyts (N-VA): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord en de tabel die u hebt overhandigd. Het gaat hier inderdaad nog steeds om het grootstedenbeleid. Zoals u zelf hebt gezegd, is er echter inflatie. Intussen passen immers al elf, vijftien of zeventien steden in het grootstedenbeleid. De grootstad La Louvière krijgt 1,2 miljoen euro op zes maanden. Ik veronderstel dus dat dat in totaal zal oplopen tot 2,4 miljoen euro. Vanuit dat opzicht kan men grote vragen stellen bij de doelmatigheid van het grootstedenbeleid.

De communautaire verdeelsleutel blijkt ook nog altijd een heikel punt. Het is natuurlijk belangrijk dat alle Vlaamse partijen, sp.a, CD&V en Open Vld, ook regeringspartijen, al jaren zeggen dat het grootstedenbeleid zinloos is, dat het niet efficiënt is het op federaal niveau uit te oefenen en dat het grotendeels een onrechtmatige bevoegdheidsuitoefening betreft, bevoegdheidsusurpatie dus. Iedereen pleit ervoor ermee te stoppen op federaal niveau. Ik hoop dat de afschaffing van het grootstedenbeleid en de overdracht naar de deelstaten een van de besparingsvoorstellen van premier Yves Leterme zal zijn.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De **voorzitter**: Ik dank minister Daerden voor zijn komst. We gaan verder met de vragen aan staatssecretaris Courard.

02 Vraag van de heer Willem-Frederik Schiltz aan de minister voor Ondernemen en Vereenvoudigen over "de nieuwe inzichten in verband met de digitale kloof" (nr. 549)

02 Question de M. Willem-Frederik Schiltz au ministre pour l'Entreprise et la Simplification sur "les nouveaux développements en ce qui concerne la fracture numérique" (n° 549)

02.01 Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, zoals u ongetwijfeld weet, heeft België er zich tijdens de wereldtop over de informatiemaatschappij in 2003 toe verbonden een nationaal actieplan op te stellen inzake de digitale kloof. Dat actieplan is er gekomen in 2005. Ik had mijn vraag ingediend eind 2010. Dat leek mij een geschikt moment om een en ander te evalueren.

Wij moeten vaststellen dat de digitale kloof niet meer beschouwd kan worden louter en alleen in de klassieke onderscheiden, zoals oud en jong, rijk en arm. Het gaat niet alleen om de toegang tot het internet, want op dat vlak is er veel gebeurd; er zijn computers ter beschikking gesteld en in bibliotheken kan het internet geconsulteerd worden.

Er ontstaat een nieuwe kloof. Door de hoeveelheid aan informatie die op ons afgestormd komt, merken wij namelijk dat er mensen zijn die vlot met die informatie kunnen omgaan. Zij beschikken over vaardigheden als kritische evaluatie, zij kunnen snel triëren en kunnen dus snel vinden wat ze zoeken. Andere mensen hebben daar meer moeite mee en worden overstelpt met informatie die niet altijd goedaardig is. Wij moeten

dus vaststellen dat op die manier mensen succesvoller zijn dan anderen, omdat zij over die vaardigheden beschikken.

Mijnheer de staatssecretaris, daarom kom ik bij u met de vraag op welke manier de overheid dat kan verhelpen.

Heeft het nationaal actieplan voor de digitale kloof wel rekening gehouden met die nieuwe inzichten? Wordt met name in het actieplan aandacht besteed aan het aanleren van die vaardigheden – dat begint uiteraard bij de jongeren – of mensen toegang geven tot scholing daaromtrent?

Denkt u dat het actieplan voldoende krachtig is of voldoende gewapend is om aan die uitdagingen tegemoet te komen? Zo niet, hoe zult u – hopelijk beschikt u nog over wat tijd om dit te verhelpen – en de regering daarop reageren? Bent u al op de hoogte van die nieuwe inzichten?

02.02 Staatssecretaris **Philippe Courard**: Mijnheer de voorzitter, in antwoord op uw vraag kan ik u de volgende informatie meegeven.

Het nationaal actieplan ter bestrijding van de digitale kloof die u vermeld heeft in uw vraag is eind 2005 goedgekeurd. De uitwerking van dit plan werd gecoördineerd door de toenmalige minister van Maatschappelijke Integratie, in samenwerking met de staatssecretaris voor Informatisering van de Staat.

Het plan omvatte twee verschillende fases van telkens vijf jaar. Aan het einde van de eerste periode was erin voorzien dat de Interministeriële Conferentie Integratie in de Maatschappij de tekst van de tweede fase van het actieplan voor de periode 2011/2015 zou goedkeuren.

De eerste fase is dus afgerond eind 2010. Om de tweede fase voor te bereiden, heb ik in maart 2010 de Fondation Travail-Université en de Katholieke Hogeschool Kempen belast met het opmaken van een rapport. De Gewesten en de Gemeenschappen alsook de minister voor Ondernemen en Vereenvoudigen werden betrokken bij het opvolgingscomité.

Het werk van de onderzoekers had betrekking op de evaluatie van het plan 2006/2010, maar ook op een analyse van de recente binnen- en buitenlandse werkzaamheden en programma's inzake de bestrijding van de digitale kloof. Ten slotte omvatte de opdracht ook het formuleren van aanvullingen voor een volgend plan.

Bij het opstellen van hun rapport moesten de onderzoekers rekening houden met de expertise van de overheidsinstanties, maar ook van verenigingen die actief zijn op het vlak van maatschappelijke integratie, armoedebestrijding en bestrijding van de digitale kloof. Deze werd geraadpleegd via de organisatie van workshops.

Uit het rapport bleek dat de centrale doelstelling van het plan, namelijk om het aantal burgers zonder toegang tot ICT met een derde te verminderen, werd bereikt. Het werd zelfs overtroffen. De onderzoekers berekenen een relatieve daling met 40 % van het aandeel van de niet-gebruikers in de totale bevolking van 42 % in 2005 naar 25 % in 2009. Het aantal huishoudens dat niet over een internetverbinding beschikt, is met een derde verminderd van 50 % in 2005 naar 33 % in 2009.

Door hun berekeningen te verfijnen konden de onderzoekers echter aantonen dat de toename van het internetgebruik niet bij de huishoudens met lage inkomens zit. De afwijkingen van het gemiddelde tussen de verschillende inkomensgroepen zijn zelfs toegenomen.

Het rapport wijst ook op een inhoudelijke evolutie van de digitale kloof. Zo omvat de digitale kloof niet enkel het materiële aspect. Zoals u aangeeft, is er ook een digitale kloof van de tweede graad. Die heeft inderdaad ook een intellectueel en sociaal aspect. Zelfs als de barrière van de toegang overwonnen is, blijven er ongelijkheden op het vlak van het gebruik, niet alleen van de technologie, maar ook van de diensten en inhoud die online beschikbaar zijn. Dat is te wijten aan een gebrek aan beheersing van basisvaardigheden en kennis om ICT te gebruiken, maar ook aan een gebrek aan positieve stimulansen.

De eerste fase van het plan had al de verdienste om de digitale kloof te benaderen in zijn dubbel aspect van toegang en gebruik. De actie werd immers opgebouwd rond drie factoren: toegang, sensibilisering en opleiding. Het aspect van het gebruik verdient echter nog meer aandacht. De onderzoekers menen dan ook dat men rekening moet houden met de veranderende aard van de digitale kloof. De ICT-beheersing is

afhankelijk van het vermogen om zich aan te passen aan innovatie en verandering.

Ik ben overtuigd van de relevantie van een tweede fase van het plan. Gezien het meerdimensionale karakter van de digitale kloof en de impact ervan op verschillende gebieden van het leven, moeten alle betrokkenen op overheidsniveau gezamenlijk aandacht blijven besteden aan de problematiek om de digitale integratie van alle burgers te waarborgen.

In dat verband hebben de onderzoekers gewezen op het feit dat het plan een belangrijke stap vooruit was doordat een gemeenschappelijke visie werd gehanteerd in termen van toegang, vaardigheden, regelgeving en sociale beleidslijnen om de digitale kloof te bestrijden. Het rapport reikt pistes aan voor actie voor elk beleidsniveau. De federale overheid, de Gewesten en de Gemeenschappen kunnen er zich op inspireren voor de uitwerking van de tweede fase van het nationale actieplan ter bestrijding van de digitale kloof.

Ik hoop oprecht dat in de komende maanden het punt op de agenda van een interministeriële conferentie kan worden geplaatst.

02.03 Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor het uitvoerig overzicht.

Ik heb veel informatie gekregen over de evaluatie van het eerste actieplan, waarvoor dank. Ik heb er ook begrip voor dat u nog niet meteen een nieuw plan klaar hebt.

Ik ben zelf heel benieuwd hoe die multidimensionale aanpak zal worden vertaald in beleidsinstrumenten, niet alleen in academische aanbevelingen, maar in beleidsnota's. Wie weet zien wij mekaar hier terug in een volgende regering om deze problematiek verder aan te kaarten.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 Vraag van de heer Peter Logghe aan de staatssecretaris voor Begroting, voor Migratie- en asielbeleid, voor Gezinsbeleid en voor de Federale Culturele Instellingen over "de opvang van asielzoekers in het vakantiecentrum te Borzée" (nr. 1715)

03 Question de M. Peter Logghe au secrétaire d'État au Budget, à la Politique de migration et d'asile, à la Politique des familles et aux Institutions culturelles fédérales sur "l'accueil de demandeurs d'asile dans le centre de vacances de Borzée" (n° 1715)

03.01 Peter Logghe (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, in oktober 2010 werd het meer dan bekende vakantiecentrum Borzée, bedoeld als centrum voor sociale en groene vakanties, gesloten. Het kleine gehucht Borzée was zijn vakantiecentrum kwijt.

Ik heb mij laten vertellen, mijnheer de staatssecretaris, dat de sluiting van dit vakantiecentrum eigenlijk alles te maken had met problemen inzake veiligheidsvoorschriften. Sluiting drong zich op. Groot was dan ook de verbazing van velen die in het verleden stelselmatig in het vakantiecentrum verbleven toen het, kort nadat het gesloten was voor de vakantiegangers, opnieuw de deuren opende voor de opvang van asielzoekers.

Mijn vraag dateert al van 17 december. Het is spijtig dat ik er u nu pas over kan ondervragen.

Ten eerste, klopt het dat het vakantiecentrum gesloten werd omdat het niet in regel was met de veiligheidsvoorschriften? Kunt u mij zeggen of de veiligheidscontrole door de brandweer problemen aangaf inzake veiligheid en brandvoorschriften?

Ten tweede, worden er andere veiligheidsvoorschriften gehanteerd voor de opvang van asielzoekers? Hoe zit dat precies?

Ten derde, wat met de andere vakantiecentra? Welke vakantiecentra komen op dit moment in aanmerking voor de toekomstige opvang van asielzoekers? Kunt u mij een lijst bezorgen? Quid met de veiligheidsvoorschriften ter plaatse? Worden die door de brandweer gecontroleerd? Hoe zit dat precies?

03.02 Staatssecretaris Philippe Courard: Mijnheer de voorzitter, de informatie klopt niet. Het vakantiecentrum van Borzée was tot begin december 2010 als vakantiecentrum operationeel. Het bezit het

brandveiligheidattest dat tot 13 december 2011 loopt.

Nu Fedasil in het centrum asielzoekers opvangt, is er op 16 december 2010 een bezoek van de brandweer geweest. In opvolging werden intussen reeds een aantal bijkomende veiligheidsmaatregelen genomen, onder andere door het verbeteren van de veiligheidssignalisatie en het plaatsen van bijkomende branddetectoren en brandblusapparaten.

Voor haar adviezen heeft de brandweer zich op de wetgeving van toeristische logies gebaseerd, met name op een besluit van het Waals Gewest van 9 december 2004 inzake toeristische logies verstreckende inrichtingen. De brandweer heeft zich ook op zijn ervaring en kennis inzake brandveiligheid gebaseerd.

De door Fedasil toegepaste veiligheidsnormen voor de opvangcentra voor asielzoekers zijn doorgaans strenger dan de toepasselijke wetgeving.

Er bestaat geen lijst met vakantiecentra die voor de opvang van asielzoekers in aanmerking komen. Elk gebouw dat voor collectieve opvang in aanmerking komt, wordt door de preventieadviseur van het agentschap gecontroleerd. Er wordt ook telkens het advies van de brandweer gevraagd.

03.03 Peter Logghe (VB): Mijnheer de voorzitter, ik wil gewoon tot mijn volgende vraag overgaan, aangezien zij met de voorliggende vraag samenhangt, behalve dan het feit dat het desbetreffende centrum in West-Vlaanderen is gelegen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

04 Vraag van de heer Peter Logghe aan de vice-eerste minister en minister van Werk en Gelijke Kansen, belast met het Migratie- en asielbeleid, over "het open asielcentrum van Vijfwegen in West-Vlaanderen" (nr. 1908)

04 Question de M. Peter Logghe à la vice-première ministre et ministre de l'Emploi et de l'Égalité des chances, chargée de la Politique de migration et d'asile, sur "le centre d'asile ouvert de Vijfwegen en Flandre occidentale" (n° 1908)

04.01 Peter Logghe (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, het landelijke dorp Vijfwegen op het grondgebied van Langemark-Poelkapelle werd vorig jaar opgeschrikt door de melding dat een open asielcentrum in de gebouwen van de oude legerkazerne zou worden ingericht.

In eerste instantie zouden 20 asielzoekers er een onderkomen vinden, maar op de duur moesten dat er 200 worden, een belofte die deze regering in elk geval heeft gehouden. Er zitten inderdaad minstens 200 asielzoekers in dat asielcentrum. Een bevolking van amper 1 100 zielen en in de onmiddellijke omgeving van een belangrijk munitiedepot. Dat is toch wel een beslissing met gewicht.

Wij zijn ondertussen een jaar verder en ik kan u zeggen dat de commotie in deze landelijke gemeente blijft duren.

Ik wil het hier expressis verbis niet hebben over de kleine gevallen van overlast zoals het laten slingeren van allerlei klein vuil. Ik wil het niet hebben over onaangekondigde bezoeken van asielzoekers in de tuinen van buurtbewoners. Ik wil u wel graag ondervragen over een aantal fundamentele kwesties.

Het open asielcentrum, ondergebracht in een oude legerkazerne, ligt aan een vrij drukke en rechte baan. Het is al enkele keren voorgevallen dat asielzoekers op fietsen op de rijweg rijden en van links naar rechts zwenken. Ze houden zich gewoon niet aan de verkeersregels, die ze waarschijnlijk ook zelfs niet kennen. Hoe kunnen ze die trouwens kennen? Ze lappen die verkeersregels, waarschijnlijk onbewust, aan hun laars.

Hoe zit dat met de aansprakelijkheid op het vlak van verkeersongevallen? Ik weet wel dat het om zwakke weggebruikers gaat, maar als het over grove fouten gaat worden er door de buurtbewoners toch wel vragen gesteld. Wie draait op voor de kosten? Zijn die asielzoekers verzekerd? Is het asielcentrum of zijn de verantwoordelijken van het asielcentrum tegen dit soort ongevallen verzekerd? Hoe zit dat precies? Anders is dat allemaal voor de bonus malus van de chauffeur die bij het ongeval betrokken is.

In de onmiddellijke omgeving van het asielcentrum bevindt zich nog een tiental momenteel leegstaande

woningen waar vroeger officieren van de legerkazerne werden ondergebracht. Momenteel staan die huizen leeg, zogezegd omdat ze onbewoonbaar zouden zijn.

Wat is de bestemming van die huizen? Klopt het dat ze als woningen voor asielzoekers zullen worden ingericht? Dat is toch een vraag die regelmatig door de buurtbewoners wordt gesteld.

In het begin, toen de eerste asielzoekers in Vijfwegen werden opgevangen, was er op vrij regelmatige basis politiepatrouille in de buurt. Er werd ook regelmatig met de buurtbewoners gecommuniceerd. Men heeft in de buurt de indruk dat dit fel verwaterd is.

Op welke manier probeert de overheid de overlast in te dijken? Hoe zit het met de patrouilles van de politie? Is er camerabewaking in de oude legergebouwen? Worden asielzoekers gecontroleerd op pest- of lastgedrag? Wordt er geverbaliseerd? Op welke manier wordt er gesanctioneerd? Op welke manier wordt dit allemaal in het oog gehouden?

Ik ben benieuwd naar uw antwoord.

04.02 Staatssecretaris **Philippe Courard**: De federale staat is zijn eigen verzekeraar. Elke schadeclaim wordt onderzocht en desgevallend draagt Fedasil als federaal agentschap bij in de kosten als gevolg van een ongeval.

Uit preventief oogpunt worden fietslessen georganiseerd voor bewoners van het centrum en krijgen zij fluojassen en een afneembaar fietslicht. Ten slotte wordt op de bewonersvergaderingen geregeld gevraagd de oude treinbedding te gebruiken om te fietsen, als alternatief voor de Stadensteenweg.

De kazerne de Wouters werd zonder de officierswoningen door Defensie overgedragen aan de Regie der Gebouwen. Er zijn momenteel geen plannen om die als woningen voor asielzoekers te gebruiken. De politie kwam in de beginperiode wekelijks naar het centrum voor een informeel contact. De frequentie ligt nu lager, net omdat er geen problemen wordenesignaleerd. Nu komt de politie langs als er nieuwe inschrijven zijn. Indien er klachten zijn, kunnen die bij de directie van het centrum wordenesignaleerd. Die zal er een gepast gevolg aan geven.

Indien er overtredingen worden begaan, kan er altijd een klacht ingediend worden bij de politie, die desgevallend ook de bewoners van het centrum verbaliseert.

04.03 **Peter Logghe** (VB): Mijnheer de staatssecretaris, nu zal ik toch even reageren, want uw antwoord bevredigt mij natuurlijk niet helemaal.

Ik neem er nota van dat de overheid zijn eigen verzekeraar is. Dat betekent natuurlijk dat in geval er fout gedrag wordt vastgesteld bij de fietsers en daardoor een verkeersongeval wordt veroorzaakt – los van de problematiek van de zwakke weggebruikers – Fedasil zal bijdragen. Ik vraag mij alleen af – die vraag leeft natuurlijk ook bij de bevolking – binnen welke termijn er zal worden opgetreden. Zal dat met hetzelfde slakkengangetje gebeuren waarmee het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds optreedt? Daar hebben de buurtbewoners niets aan.

Ik neem ook nota van uw antwoord op mijn tweede vraag. Er zijn dus geen plannen om die woningen te gebruiken. Ik hou die zaak in het oog, want ik heb niet de indruk dat men door uw antwoord gerustgesteld zal zijn.

Dan is er mijn derde vraag. U zegt dat de frequentie gezakt is. Ik begrijp het niet goed. In het begin had u 20 asielzoekers en was er volgens uzelf een hogere frequentie van het controlerend gedrag van de politie. Nu zijn er 200 asielzoekers en wordt de frequentie teruggeschroefd. U zegt dat er geen klachten zijn. Ik hoor andere dingen. Het zou in ieder geval getuigen van civiele belangstelling van de overheid, indien zij de politie zou aanzetten regelmatig controlebezoeken af te leggen in de buurt en eens te gaan bellen bij de buurtbewoners om te horen of alles in orde is. U weet evengoed dat die bewoners van die landelijke dorpen mensen zijn die geen moeilijkheden zoeken en het onder mekaar proberen op te lossen. Zij zullen niet te vlug naar de politie lopen als er wat scheef zit. Het zou van enig civiel gedrag getuigen mocht de politie zelf eens bellen aan de deuren van de mensen en vragen of het allemaal lukt en of er niet te veel problemen zijn. Ik geef u de goede raad om aan de politie die raad te geven. Laat ze zelf eens bellen bij de mensen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

05 Vraag van de heer **Stefaan Vercamer** aan de staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding, toegevoegd aan de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, belast met Maatschappelijke Integratie, over "de Belgische indicatoren voor het bestrijden van de armoede in het kader van de EU2020 strategie" (nr. 570)

05 Question de M. **Stefaan Vercamer** au secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à la Lutte contre la pauvreté, adjoint à la Ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, chargée de l'Intégration sociale, sur "les indicateurs belges pour la lutte contre la pauvreté dans le cadre de la stratégie Europe 2020" (n° 570)

05.01 **Stefaan Vercamer** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, bij (...) voor armoedebestrijding en in de keuze voor de indicator voor het behalen van het target voor de reductie van armoede in Europa laat men in die strategie een grote vrijheid aan de lidstaten. De Commissie zelf suggereert drie mogelijke indicatoren: het financiële armoederisico, de materiële deprivatie en het aantal gezinnen met kinderen zonder werk. Deze drie indicatoren komen ook terug in de domeinen inkomen en werk van de federale armoedebarmometer, waarover wij een tijdje geleden een grote en mooie voorstelling hebben gekregen.

Ten eerste, wat zijn voor ons land de scores voor deze drie indicatoren vandaag?

Ten tweede, wat zijn de gevolgen van de keuze voor de ene of de andere of voor een combinatie van indicatoren? Met andere woorden, welke vergen meer financiële middelen en meer beleidswerk, waarop gaat men inzetten?

Ten derde, welke indicatoren zijn eenvoudig of moeilijk te behalen, welke behoren eerder tot federale dan wel deelstaatbevoegdheden? Ik kan mij immers indenken dat heel wat bevoegdheden bij de gewesten en gemeenschappen zitten, bij de regio's en dat daar dus ook zaken moeten worden gerealiseerd.

Ten vierde, welke indicator zult u prioriteit geven? Voor welke indicator kiest u?

Ten vijfde, hoe staat het met de technische uitwerking van de indicatoren van de barometer, die sinds 2009 operationeel is? Kunt u mij een stand van zaken geven van die barometer? Welke concrete acties en beleidsmaatregelen werden getroffen op basis van de barometer die u uitgevonden hebt?

05.02 Staatssecretaris **Philippe Courard**: Mijnheer de voorzitter, in opvolging van deze vraag kan ik de volgende elementen doorgeven.

Ten eerste, in verband met de score voor deze drie indicatoren heb ik de gegevens voor 2008 van deze drie indicatoren en hun overlappingen, in absolute cijfers en percentages voor België. Ik heb een tabel en geef u de cijfers.

Voor armoederisico gaat het over 857 000 personen, dat is 8,1 %. Voor materiële deprivatie gaat het over 200 600 personen, dat is 1,9 %. Voor werkloze huishoudens gaat het over 435 262 personen, dat 4,1 %. Voor armoederisico en materiële deprivatie gaat het over 126 789 personen, dat is 1,2 %. Voor armoederisico en werkloze huishoudens gaat het over 348 659 personen, dat is 3,3 %. Voor materiële deprivatie en werkloosheidshuishoudens gaat het om 47 177 personen of 0,5 %. Voor armoederisico gaat het inzake materiële deprivatie en werkloosheidshuishoudens om 220 730 personen of 2,1 %. In totaal gaat het om 2 209 414 personen of 21,20 %.

05.03 **Stefaan Vercamer** (CD&V): Wij mogen de aantallen dus optellen. Bij materiële deprivatie en werkloze huishoudens, vijfde lijn, zitten dus niet zij die enkel materiële deprivatie hebben, zijnde 200 655 personen? Zij zijn niet bij het voorgaande opgenomen?

Wij mogen de aantallen dus optellen. Zij zijn echt per categorie opgesplitst.

05.04 Staatssecretaris **Philippe Courard**: Ja.

In antwoord op de tweede en derde vraag merk ik op dat de beleidskeuzes om de score te verbeteren,

bijeengescreven staan in het Nationaal Hervormingsprogramma, dat België bij de Europese Commissie heeft ingediend. Zo vertaalt de Belgische bijdrage tot het bereiken van de Europese doelstelling om minstens 20 miljoen mensen uit de armoede te halen, zich in een concreet target, met name de vermindering met minstens 330 000 personen tegen 2020.

In het Nationaal Hervormingsplan staan ook alle beleidsinitiatieven van de federale en gedefedereerde entiteiten vermeld.

In antwoord op de vierde vraag wijs ik erop dat wij, om een accuraat totaalbeeld op de problematiek te krijgen, de drie indicatoren moeten opvolgen.

In antwoord op de vijfde vraag meld ik dat de cijfers uit de interfederale armoedebaarometer geen nieuw gecreëerde gegevens zijn. Zij putten uit bestaande datareeksen, zoals de SILC-enquête en de arbeidskrachtenenquête.

Een maal per jaar wordt de papieren versie geactualiseerd. De digitale versie wordt geactualiseerd zodra er nieuwe cijfers ter beschikking zijn.

De interfederale armoedebaarometer moet worden gezien als een monitoring- en opvolgingsinstrument voor de Staat en de aard van de armoede in België.

Om de sensibiliseringsfunctie van voornoemd instrument voor een ruim publiek te verhogen, is een pedagogische handleiding in voorbereiding die meer verduidelijking over de indicatoren en hun interpretatie zal geven.

05.05 Stefaan Vercamer (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, eens te meer moet ik opmerken dat het bij gemeenschappen blijft.

Ik vraag heel duidelijk op welke prioriteit wij nu gaan inzetten. Wij hebben een goed overzicht tot welke categorie de meeste mensen behoren wat armoede betreft. Mijn vraag is waarop u prioritair inzet om die target van 330 000 mensen minder in armoede tegen 2020 te halen. Ik vraag u niet om uw hele hervormingsplan en wat er in alle departementen inzit, maar wel waarop u zult inzetten.

05.06 Staatssecretaris Philippe Courard: Wij wachten op een nieuwe regering met een nieuwe beleidsverklaring.

De **voorzitter:** Mijnheer Vercamer, u zou het omgekeerde toch niet willen?

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter:** Vraag nr. 1343 van mevrouw Kitir en vraag nr. 1358 van mevrouw Jadin worden op hun verzoek uitgesteld.

06 Vraag van mevrouw Sonja Becq aan de staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, belast met Maatschappelijke Integratie, over "bijkomende opvang voor vluchtelingen door OCMW's" (nr. 1432)

06 Question de Mme Sonja Becq au secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à la Lutte contre la pauvreté, adjoint à la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, chargée de l'Intégration sociale, sur "la mise à disposition par les CPAS de places d'accueil supplémentaires pour des réfugiés" (n° 1432)

06.01 Sonja Becq (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik zal herbeginnen met de groeten voor iedereen voor het nieuwe jaar. Veel succes in Vilvoorde en hier.

Mijnheer de staatssecretaris, mijn vraag is misschien iets van zijn actualiteit ontdaan omwille van de dooi die er op dit moment is ingetreden, maar destijds heeft u samen met de regering een oproep gedaan en gezocht naar een aantal pistes om de opvang voor vluchtelingen te versterken en de hotels te kunnen ontruimen. Ik wil specifiek naar die groep kijken. Dat is de reden waarom deze vraag werd gesteld aan de OCMW's of zij bereid zijn om een aantal bijkomende opvangplaatsen te creëren.

Tenzij ik een aantal dingen heb gemist, hebben wij in ons OCMW vooral informatie gekregen via de VVSG. De informele vraag werd gesteld of wij bereid waren om hierin mee te stappen. Wij hebben het resultaat van hun informele vraag gezien over hoeveel OCMW's hiertoe bereid waren.

Ik moet echter eerlijk toegeven dat ik nadien het spoor een beetje bijster ben geraakt. Ik weet dat er bij ons in de regio nog in een vormingsmoment is voorzien. Ik dacht dat dit ergens begin februari zal plaatsvinden. Of gebeurt dit nu ongeveer? U zult mij dit straks ongetwijfeld zeggen. Er is nog in een vormingsmoment voorzien, maar voor mij blijft de vraag bestaan naar een concrete opvolging en naar de concrete stappen die werden gezet in heel het proces van bijkomende opvangplaatsen. Op een bepaald moment was er ook sprake van de tijdelijkheid van die opvangplaatsen gedurende twee jaar.

Ik kom tot mijn vragen. Wanneer vertrok de officiële vraag naar de OCMW's om te laten weten of zij bijkomende LOI-plaatsen hebben of willen creëren? Hoeveel OCMW's hebben op die vraag al geantwoord? Welk antwoord hebben zij gegeven? Ik vond deze vraag zo evident dat ik ze niet heb vermeld. Welke stappen moeten nog worden ondernomen om ervoor te zorgen dat die effectief worden bezet? Ik dacht dat daarvoor toch ook nog wat werk nodig is. Heeft u een idee of dit een oriëntatie naar de LOI's zal teweegbrengen?

06.02 Staatssecretaris **Philippe Courard**: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Becq, de officiële vraag van de eerste minister aan de OCMW's vertrok op 13 oktober 2010. Reeds voordien echter werden de OCMW's door Fedasil en de overkoepelende verenigingen geïnformeerd en bevraagd. Zo werden eind september de OCMW's die reeds een lokaal opvanginitiatief, LOI, hadden, op de hoogte gebracht van de vraag naar uitbreiding door de lokale regiocoördinatoren van Fedasil.

Vervolgens werd gepeild naar de mogelijke uitbreiding van lokale opvanginitiatieven bij alle OCMW's door de respectievelijke overkoepelende verenigingen van OCMW's. In totaal werden reeds 707 plaatsen voorgesteld. Nog deze maand komen er in elke regio informatievergaderingen.

Om de overeenkomst op te maken en de effectieve plaatsen ter beschikking te stellen, wordt eerst een voorstel van het project aan Fedasil bezorgd, waarin de mogelijke gezinssamenstellingen en overeenstemmende logementen, het voorziene personeelskader voor de begeleiding en de mogelijke openingsdatum worden voorgesteld.

Vervolgens worden deze logementen door Fedasil bezocht en wordt een kort verslag opgemaakt ter validatie van het nieuwe lokale opvanginitiatief.

Als deze elementen eenmaal verzameld en gevalideerd zijn, kunnen de plaatsen zo spoedig mogelijk door het OCMW ter beschikking worden gesteld. Zodra de plaatsen van LOI's ter beschikking worden gesteld, kunnen zij bezet worden via de transfers die door de dienst Dispatching van Fedasil worden georganiseerd.

06.03 **Sonja Becq** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, ik dank u voor het antwoord. Dat is inderdaad het theoretische proces dat door Fedasil moet worden gevoerd. Wij weten dat dit de werkwijze is, maar mijn vraag was concreter bedoeld.

Zijn de 707 plaatsen waarover u spreekt reeds officieel, na een raadsbeslissing van de OCMW's, aan u meegedeeld? Ik zie uw medewerker ja knikken.

Hoeveel van de 707 plaatsen die reeds zijn meegedeeld, zijn al door Fedasil bezocht?

Daarna kan inderdaad het proces van oriëntatie van vluchtelingen gebeuren.

Ik vroeg dus eerder naar de concrete opvolging en de concrete stappen. Wat is er al concreet gebeurd, zodat er daadwerkelijk een ontlasting van de stroom asielzoekers kan gebeuren die nu niet overal terecht kunnen? Dat was de bedoeling van mijn vraag.

De **voorzitter**: Ik denk dat ook een vast bureau kan beslissen.

06.04 **Sonja Becq** (CD&V): Een raad of een vast bureau. Ik bedoel een officiële kennisgeving van het OCMW aan de diensten. Over die 707 plaatsen was er dus een officiële mededeling, maar u kunt niet

zeggen hoeveel van die plaatsen al door Fedasil zijn bezocht?

Ik zou het appreciëren als u mij die cijfers later kunt bezorgen, mijnheer de staatssecretaris.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

07 Question de Mme Zoé Genot au secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à la Lutte contre la pauvreté, adjoint à la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, chargée de l'Intégration sociale, sur "les manoeuvres de Fedasil pour éviter d'exécuter les ordonnances la condamnant sous astreinte à fournir un hébergement" (n° 1441)

07 Vraag van mevrouw Zoé Genot aan de staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, belast met Maatschappelijke Integratie, over "de kunstgrepen die Fedasil uithaalt om de beschikkingen waarin wordt bepaald dat het op straffe van betaling van een dwangsom huisvesting moet bieden, niet te hoeven uitvoeren" (nr. 1441)

07.01 **Zoé Genot** (Ecolo-Groen!): Monsieur le président, monsieur le secrétaire d'État, de nouveaux problèmes se sont posés dans le cadre du dossier "astreintes" par rapport aux candidats réfugiés qui n'étaient pas hébergés par Fedasil. Pendant un certain temps, Fedasil n'a pas exécuté les décisions de justice, même lorsqu'il y avait condamnation sous astreinte. En octobre et novembre, Fedasil a expliqué aux juges du tribunal du travail qu'il fallait prévoir dans leurs ordonnances que les astreintes ne commencent à courir que cinq jours après la signification de l'ordonnance. L'Agence fédérale a mis en avant le fait que, si une ordonnance est signifiée un vendredi soir lorsque ses bureaux sont fermés, elle ne peut rien faire jusqu'au lundi. Elle estime dès lors injuste qu'elle doive payer des astreintes pour l'écoulement du samedi et du dimanche.

Finalement, les juges du tribunal du travail ont prévu que l'astreinte ne commençait à courir qu'après cinq jours à dater de la signification, pour permettre à Fedasil de s'organiser pour trouver une structure d'hébergement.

Voilà que j'apprends, ce vendredi 22 octobre, que Fedasil profite de cette situation pour trouver un nouveau moyen de ne plus exécuter les ordonnances qui lui sont signifiées: elle convoque le demandeur à date et heure précises. Le jour prévu, précisément ce vendredi 22 octobre, le demandeur se présente au siège de Fedasil pour s'entendre dire qu'on ne lui désignera pas de lieu d'hébergement car il n'y a plus de place. Mais, Fedasil refuse de lui délivrer une attestation disant qu'il s'est présenté, ce qui permettra ensuite à Fedasil de dire qu'il ne s'est jamais présenté et que, dès lors, les astreintes ne sont pas dues!

Une autre pratique utilisée par Fedasil depuis quelques jours pour tromper la vigilance des avocats des demandeurs qui ont obtenu une condamnation est la suivante: au lieu de les prévenir par fax que leur client est convoqué tel jour à telle heure pour se voir désigner un hébergement, Fedasil appose tout à la fin de l'ordonnance qui leur est signifiée un autocollant sur lequel il est écrit que la personne concernée est convoquée, par exemple, le lendemain à telle heure. Il s'agit clairement d'une manœuvre pour prendre par surprise l'avocat qui n'a pas l'habitude de ce genre de pratique. Cela n'existe nulle part! Pourtant, ce type d'astreinte existe dans beaucoup d'autres domaines. Les avocats n'ont pas l'habitude de consulter la fin du jugement qui leur a déjà été signifié et qu'ils connaissent et ne voient, de ce fait, pas qu'un petit autocollant reprenant la convocation a été apposé. En outre, lorsqu'ils reçoivent cette convocation tard en soirée, il est très difficile de convoquer certains clients qui n'ont pas le téléphone ou qui ne parlent pas le français, pour lesquels il faut un traducteur, etc.

Monsieur le secrétaire d'État, pourriez-vous m'expliquer ce qu'il en est de ces nouvelles pratiques? Ne pourriez-vous pas exiger de Fedasil de remettre une attestation, lorsque les personnes convoquées se sont effectivement présentées? Il me semble que ce serait la bonne politique. Quant à la pratique contestable qui consiste à apposer un autocollant au bas de l'ordonnance signifiée, ne pensez-vous pas qu'il vaudrait mieux qu'à l'instar d'autres affaires du même type, Fedasil prévienne de la convocation de la personne concernée au minimum au moyen d'un fax adressé à son avocat?

07.02 **Philippe Courard**, secrétaire d'État: Monsieur le président, madame la députée, je voudrais vous dire d'emblée que j'espère que ce type de problème ne se posera plus. Pour l'instant, nous faisons face et nous n'aurons plus de condamnations aux astreintes. J'espère que les choses évolueront dans le même

sens, même si nous n'avons aucune idée de ce que sera l'afflux de demandeurs d'asile dans les prochains mois.

En ce qui concerne l'exécution des ordonnances condamnant Fedasil sous astreinte à fournir un hébergement, contrairement à ce qui est dit, Fedasil exécute systématiquement les décisions de justice la condamnant à offrir un hébergement, que ce soit avec ou sans astreinte.

Pour rappel, dans le cadre de la gestion des condamnations, Fedasil a mis en place un système consistant à inviter les personnes pour lesquelles elle avait été condamnée à offrir une place d'accueil, pour autant qu'elles aient droit à l'aide matérielle, à se présenter au siège de l'agence. Cette convocation a été communiquée via un courrier adressé à leur avocat. Force est de constater que Fedasil doit faire face depuis quelques mois à une augmentation des demandes d'asile et donc des demandes de places d'accueil.

Considérant l'augmentation des contentieux, en vue d'assurer une meilleure gestion administrative de ceux-ci et un respect strict de la condamnation, Fedasil a effectivement mis en place un nouveau système, en plus du système existant, consistant à inviter le bénéficiaire à se présenter à une heure et une date précises en vue d'être hébergé, via une déclaration directement faite par Fedasil auprès de l'huissier de justice instrumentant et qui la retranscrit sur la signification. Cette déclaration est généralement faite sur la première page de la signification, si la configuration du document le permet. Il appartient ensuite à l'huissier instrumentant d'en informer son mandataire, l'avocat du requérant ou le requérant lui-même.

Après discussion avec les huissiers de justice instrumentant, il est apparu que pour faciliter leur tâche, il convenait désormais d'apposer une étiquette sur la première page de la signification, laquelle reprendrait l'invitation à se présenter à une date et une heure précises.

En convoquant les bénéficiaires à se présenter à une heure et une date précises, Fedasil continue, contrairement à ce qu'on a souligné, à exécuter les ordonnances pour lesquelles elle a été condamnée.

Fedasil n'utilise donc nullement de manœuvres visant à tromper la vigilance des avocats en agissant de la sorte!

Ce système existant en plus de l'ancien système est appliqué depuis plusieurs semaines déjà.

Lors de la mise en place de ce nouveau système, les personnes qui n'avaient pas pu être hébergées, faute de s'être présentées à la date convenue, ont pu ensuite être hébergées par Fedasil via une seconde invitation à se présenter, le cas échéant adressée au conseil de la personne concernée lorsqu'elle en faisait la demande.

Lorsque Fedasil est condamnée et que le demandeur se présente au siège après y avoir été invité, une place d'accueil lui est en principe octroyée. Dans la négative, une attestation signifiant que la personne s'est effectivement présentée est systématiquement remise à l'intéressé.

Nous estimons que cette pratique consistant à inviter le bénéficiaire à se présenter à une date et à une heure précises au siège de Fedasil en vue de se voir octroyer une place d'accueil via une étiquette qui est apposée sur la première page de la signification n'est nullement contestable. Elle vise à améliorer le traitement et la gestion parfois lourde des contentieux judiciaires, en vue de proposer de manière plus rapide une place d'accueil à la personne requérante.

Pour rappel, le but d'une condamnation est l'obtention d'une place d'accueil et non le paiement de lourdes astreintes. En invitant les bénéficiaires à se présenter pour être accueillis, Fedasil a pour seul objectif de respecter une condamnation judiciaire.

07.03 Zoé Genot (Ecolo-Groen!): J'espère aussi que nous ne vivons plus ces moments où l'on doit passer par le tribunal pour faire exécuter la loi. Je me réjouis qu'à l'heure actuelle, tout le monde puisse être hébergé dans les conditions que nous avons prévues au sein de ce Parlement.

Je suis un peu moins optimiste que vous sur le fait que Fedasil ait toujours exécuté systématiquement toutes les condamnations. On a vu certains avocats obligés d'envoyer des huissiers pour programmer des saisies éventuelles en raison de la non-exécution par Fedasil de certains jugements.

En revanche, je prends bien note que, d'une part, s'il y a eu un problème avec l'étiquette qui était apposée sur la signification et que les gens n'ont pas vu qu'ils étaient convoqués, ils peuvent demander une seconde invitation pour se présenter et, d'autre part, toute personne qui s'est présentée a droit à une attestation prouvant ce fait et qu'il garde ainsi un droit au logement. Il s'agit de deux éléments importants à faire connaître aux personnes qui travaillent dans ce secteur.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De **voorzitter**: Collega Smeyers heeft gevraagd om haar vragen nrs. 1509, 1510, 1590, 1651 en 1704 uit te stellen aangezien ze vastzit in een andere commissie. Dat neemt niet weg dat de samengevoegde vragen waaraan ook een vraag van mevrouw Smeyers is toegevoegd wel aan bod kunnen komen. Van mevrouw Lanjri heb ik niets vernomen.

08 Samengevoegde vragen van

- mevrouw Nahima Lanjri aan de staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, belast met Maatschappelijke Integratie, over "de vertraging in de uitbetaling van de leeflonen" (nr. 1529)

- mevrouw Maya Detiège aan de staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, belast met Maatschappelijke Integratie, over "de werkingsmiddelen van de OCMW's" (nr. 1557)

- de heer Hans Bonte aan de staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, belast met Maatschappelijke Integratie, over "de betalingsproblemen voor leeflonen" (nr. 1559)

- de heer Wouter De Vriendt aan de staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, belast met Maatschappelijke Integratie, over "de terugbetaling van de leeflonen aan steden en gemeenten" (nr. 1584)

- mevrouw Sarah Smeyers aan de staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, belast met Maatschappelijke Integratie, over "de terugbetaling van de leeflonen aan steden en gemeenten" (nr. 1590)

- mevrouw Zoé Genot aan de staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, belast met Maatschappelijke Integratie, over "de achterstand in de betaling van het leefloon door de OCMW's" (nr. 1741)

08 Questions jointes de

- Mme Nahima Lanjri au secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à la Lutte contre la pauvreté, adjoint à la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, chargée de l'Intégration sociale, sur "le retard dans le paiement des revenus d'intégration" (n° 1529)

- Mme Maya Detiège au secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à la Lutte contre la pauvreté, adjoint à la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, chargée de l'Intégration sociale, sur "les moyens de fonctionnement des CPAS" (n° 1557)

- M. Hans Bonte au secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à la Lutte contre la pauvreté, adjoint à la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, chargée de l'Intégration sociale, sur "les problèmes de paiement des revenus d'intégration" (n° 1559)

- M. Wouter De Vriendt au secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à la Lutte contre la pauvreté, adjoint à la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, chargée de l'Intégration sociale, sur "le remboursement des revenus d'intégration aux villes et communes" (n° 1584)

- Mme Sarah Smeyers au secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à la Lutte contre la pauvreté, adjoint à la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, chargée de l'Intégration sociale, sur "le remboursement des revenus d'intégration aux villes et communes" (n° 1590)

- Mme Zoé Genot au secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à la Lutte contre la pauvreté, adjoint à la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, chargée de l'Intégration sociale, sur "le retard dans le paiement du RIS par les CPAS" (n° 1741)

08.01 Maya Detiège (sp.a): De vraag valt nogal ongelukkig omdat er al een groot debat heeft plaatsgevonden in de plenaire vergadering. Ik zal niet het hele verhaal opnieuw doen. Iedereen is intussen op de hoogte van het begrotingstekort en de aangevraagde verhoging. Tijdens de plenaire vergadering heeft minister Guy Vanhengel beloofd dat het beloofde geld aan de OCMW's nog in de maand december zou worden gestort.

Is dat effectief gebeurd?

Zoniet komen de intrestlasten bij de OCMW's terecht. Voor Antwerpen alleen al gaat het om 10 miljoen euro. Dat is een enorme hap uit hun begroting. Dat heeft een enorme impact op het sociale beleid van een OCMW.

Stelt het probleem zich de volgende maanden?

Vanuit die bezorgdheid hebben de heer Bonte en ik een amendement ingediend. Wij zijn bezorgd om de voorziene verhoging van 32,5 miljoen euro. Wij hebben een eigen schatting gemaakt en komen uit op 39 miljoen euro. Als wij ons baseren op de voorliggende cijfers en op de tendensen, denken wij dat ons cijfer het juiste is. U heeft zelf aan de regering een verhoging gevraagd middels een begrotingsaanpassing. Toen werd dat niet echt au sérieux genomen. In de eerste fase was niet in een verhoging voorzien.

Deelt u onze bezorgdheid dat 32,5 miljoen euro niet voldoende is?

U hebt laten voelen dat de OCMW's bij een tekort door de overheid de intrestlasten moeten dragen. Als er niet voldoende budget in de begroting is en als die 32,5 miljoen niet genoeg zal zijn dan is het goed mogelijk dat we in 2011 in dezelfde situatie terechtkomen. Dan stelt zich opnieuw het probleem van de intrestlasten.

Blijft u bij de houding van Guy Vanhengel dat dit dan een probleem voor de OCMW's is?

08.02 Hans Bonte (sp.a): Mijnheer de staatssecretaris, ik wil hier kort iets aan toevoegen. Het stelsel van de leefloontrekker heeft al jaren mijn aandacht in het Parlement. Als voorzitter van een OCMW merk ik immers dat het voor een bepaalde groep in de samenleving en in de werkloosheid een bijzonder krachtig instrument is om de kans te geven volwaardig mee te tellen. Daarnaast is het ook mijn ervaring dat bepaalde OCMW's om allerlei redenen te weinig geprikkeld zijn of te weinig engagement aan de dag leggen om er gebruik van te maken. Het is ellendig vast te stellen dat in een oplopende crisis er weinig wordt ingezet op de verruiming van het budget voor leefloontrekkers en de tewerkstelling van leefloontrekkers volgens artikel 60 in het bijzonder. Die kritiek heb ik de voorbije jaren naar aanleiding van begrotingen stelselmatig gemaakt. De leefloonwet is een zeer activerende wet en heeft een zeer activerende bedoeling. Daarom is dat een spijtige zaak.

Dat gezegd zijnde, herinner ik eraan dat wij de budgettaire problematiek van het leefloon ook hebben aangekaart in het raam van de begroting 2010 en ook in het kader van de budgettaire voorzieningen die de regering heeft getroffen voor 2011. In hele die problematiek is het bedroevend te moeten merken dat er ook een financiële kost blijkt te zijn voor het lokale bestuur voor dat OCMW, dat telkens ook in een spanningsveld zit met zijn lokaal bestuur met betrekking tot de financiële middelen. Er bestaan twijfels in welke mate de subsidie snel genoeg zal komen en dus in welke mate er financiële tekorten zullen ontstaan in de lokale OCMW's.

Dat probleem zullen wij dus in de toekomst op een meer structurele manier moeten bekijken. Dat neemt niet weg dat ik erop zal blijven aandringen dat de federale overheid een tegemoetkoming doet, niet alleen voor de grote OCMW's, die het voordeel hebben dat hun stem gemakkelijker wordt gehoord, maar ook voor de kleinere OCMW's, zodat zij niet de pineut zijn telkens men een leefloon toekent of in een artikel 60 investeert. Dat brengt immers op zich al een financiële inbreng van het OCMW met zich mee, behoudens de verhoogde toelage. Maar wat dat laatste betreft, zitten wij met een vast contingent van 3 000 dat al jaren is gebetonneerd. Ik pleit ervoor in een tegemoetkoming te voorzien vanuit het federale niveau voor OCMW's die de wetten toepassen en hun rol spelen. Zij mogen daarvan niet de pineut zijn.

08.03 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Ik hoop dat wij in 2011 een krachtadiger armoedebelief krijgen dan in 2010. Ik zeg dat met volle overtuiging en wetende wat er is gebeurd en wat er niet is gebeurd wat wel degelijk had moeten gebeuren.

Mijnheer de staatssecretaris weet dat ik mij bijzonder interesseer voor de armoedeproblematiek. Ik ben een pleitbezorger van een sterk armoedebelief gezien de enorme sociale problematiek ter zake in ons land. Het was dan ook ontstellend om vorige maand te moeten vernemen dat er blijkbaar een probleem was met de terugbetaling door de federale overheid aan de OCMW's, als het gaat om leeflonen en equivalenten van leeflonen. U weet dat heel wat OCMW's reeds een enorme financiële druk voelen door de stijging van de

armoede, maar ook door de crisis die vooral de meest kwetsbaren getroffen heeft. Er is de stijging geweest van het aantal steunaanvragen in de voorbije 2 jaar. Een vertraging in de terugbetaling van leeflonen en equivalenten van leeflonen betekende natuurlijk een extra financiële belasting. Dat was opnieuw een klap voor het armoedebeleid, dat efficiënt zou moeten zijn. Een aantal stedelijke OCMW's trok aan de alarmbel omdat voor hen het risico bestond dat ze fors moesten gaan lenen. De problematiek Antwerpen is al genoemd, maar ook Gent verkeerde in die situatie.

Einde vorig jaar is er een mededeling geweest dat er een bedrag van 32,5 miljoen euro zou uitgetrokken worden voor het einde van het jaar. Er werd toen gesproken van 24 december. Mijn eerste vraag is uiteraard of dit gebeurd is en welke procedure gevolgd werd om die terugbetaling alsnog in orde te brengen?

De tweede vraag is of er een implicatie is van die problemen voor het begrotingsjaar 2011? Worden sommige kosten doorverschoven ten koste van de lokale besturen of niet?

Ik wil u ook vragen of er in een tegemoetkoming voorzien wordt voor de steden en gemeenten die omwille van een kastekort door de laattijdige uitbetaling van de federale overheid extra financiële kosten hebben moeten maken, meer specifiek rentelasten?

Mijn laatste vraag is hoe dit te vermijden is in de toekomst, zijnde dit jaar? Ik denk dat het niet goed zou zijn, mocht deze problematiek zich herhalen. Wij hebben in 2010 een Europees jaar tegen de armoede gekend. Gans deze problematiek was een pijnlijke afsluiter van dat Europese jaar. Er moet toch een mechanisme op poten gezet worden om dit te vermijden. De budgettaire ruimte om in die terugbetaling van leeflonen te voorzien, de budgettaire ruimte voor de toekenning van leeflonen tout court moet absoluut verzekerd en verstevigd worden.

08.04 Zoé Genot (Ecolo-Groen!): Monsieur le président, on avait connaissance sporadiquement de certains CPAS faisant état de retards dans les paiements qu'ils devaient recevoir. La situation a été mise au grand jour quand le CPAS d'Anvers a annoncé qu'il avait dû emprunter 10 millions d'euros pour pouvoir payer les revenus d'intégration, faute de moyens reçus de la part de votre administration. Emprunter signifie donc payer des intérêts. À cette occasion, on s'est rendu compte que les retards de paiement étaient généralisés à tous les CPAS, ce qui les a contraints à emprunter de l'argent afin de permettre à chacun de vivre dignement.

Heureusement, un budget a pu être débloqué pour remplir nos obligations. Dès lors, mes questions sont les suivantes.

Comptez-vous rembourser les intérêts que les CPAS devront payer? À combien s'élèveront ces intérêts, dépenses qui auraient pu facilement être évitées? Disposez-vous d'une estimation?

Dans la réponse que vous avez donnée par voie de presse, vous avez évoqué la difficulté d'augmenter le budget, le gouvernement étant en affaires courantes. Pourtant on a vu dans d'autres domaines que les budgets avaient pu être augmentés. Par ailleurs, il s'agissait surtout d'une sous-évaluation budgétaire du financement des CPAS. En effet, l'augmentation n'est pas arrivée subitement. La crise était là. L'augmentation du nombre de chômeurs, la situation difficile pour les travailleurs pauvres, l'augmentation des personnes exclues par l'ONEM mettaient déjà sous pression les CPAS depuis un certain nombre de mois et, dès la confection du budget, nous avons relevé cette difficulté et l'insuffisance du budget prévu. En mars 2010, nous le répétons en constatant l'augmentation, particulièrement en Flandre, du nombre d'allocataires sociaux. Comment expliquez-vous que le budget ait été clairement sous-estimé?

Ne risque-t-on pas de connaître la même situation dans les prochains mois? En effet, une série d'indicateurs semble montrer à nouveau que l'augmentation de la pauvreté est nettement plus importante que l'estimation calculée dans les budgets.

Enfin, n'est-il pas temps de revoir la loi de financement des CPAS en augmentant la part de l'État fédéral dans la prise en charge du revenu d'intégration? Il n'est pas normal que les communes pauvres payent proportionnellement plus pour les citoyens qui font appel à l'aide du CPAS et que les personnes bénéficiant du revenu d'intégration soient traitées différemment selon les communes dans lesquelles elles vivent. Pour nous, le droit à l'intégration sociale doit être financé sur la base de la solidarité la plus large, donc au niveau national.

08.05 Staatssecretaris **Philippe Courard**: Mijnheer de voorzitter, de nodige, budgettaire middelen werden naar aanleiding van de jaarlijkse begrotingscontrole in het voorjaar van 2010 wel degelijk gevraagd. Rekening houdende met de onzekere evolutie onder invloed van de economische crisis, achtte de regering het toen evenwel raadzamer om de situatie in september 2010 te herevalueren. De begrotingscontrole binnen de lopende zaken liep echter vertraging op.

Ondertussen is de begrotingsaanpassing al door de Kamer goedgekeurd en zijn de bedragen op 22 december 2010 al aan de OCMW's gestort.

Ik wil toch in herinnering brengen dat sinds jaar en dag een begrotingsjaar voor de leefloonsubsidies in november van het voorgaande jaar begint. Het eindigt steevast twaalf maanden later in oktober. Op het budget 2010 diende dus enkel nog de maandstaat van oktober 2010 te worden betaald.

Voor het OCMW van Antwerpen ging het om nog 4 607 617 euro. Het geciteerde bedrag van 10 miljoen euro strookt dus niet met de realiteit. Voor het OCMW van Gent ging het om nog 2 283 867 euro. Ook de geciteerde 6 miljoen euro is dus overdreven.

Door de financiewet die voor het eerste trimester van 2011 voorlopige twaalfden regelt, kan slechts drie twaalfden van het aangepaste budget 2010 worden gebruikt. Aangezien het begrotingsjaar 2011 met betrekking tot de leefloonsubsidies in november 2010 een aanvang neemt, dienen er in het eerste trimester vier maandstaten te worden betoelaagd. De nodige middelen daartoe werden dan ook ingeschreven. De betalingen voor het eerste trimester 2011 zullen dan ook geen problemen opleveren.

Hoewel mijn administratie ernaar streeft om zo snel mogelijk de leefloonsubsidies uit te betalen, is er in de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie geen wettelijke termijn voor terugbetaling vastgelegd. Evenmin is de mogelijkheid om verwijlinteresten te betalen, bepaald. De interesten op de door OCMW's aangegane leningen kunnen dus niet door de Staat ten laste worden genomen.

Je viens ainsi de répondre pour ce qui est de l'année prochaine.

Cela dit, vu l'inquiétude exprimée, je voudrais vous rassurer pour ce qui concerne les trois premiers mois, mais aussi faire savoir qu'il faut qu'un budget soit voté pour assurer la continuité au-delà de cette période.

Je voudrais également rappeler que le petit couac qui a été rencontré, même s'il a fait l'objet d'une rectification, n'était pas le résultat d'un défaut de prévoyance de notre part puisque, soupçonnant qu'une difficulté se présenterait en fin d'année, nous avons, à de multiples reprises, insisté pour que l'on en tienne compte. La rectification a peut-être eu lieu un peu tard, mais elle a bel et bien été apportée.

Comme je l'ai dit, malheureusement, il n'existe aucune base légale pour les intérêts de retard. Ils ne pourront donc pas être remboursés aux CPAS qui ont dû contracter des emprunts.

08.06 **Maya Detiège** (sp.a): Mijnheer de staatssecretaris, wat die 10 miljoen euro aangaat, kan ik alleen maar zeggen dat u dat dan met mevrouw De Coninck moet uitpraten, want ik heb de gegevens van haar gekregen. Ik ga ervan uit dat die gegevens juist zijn. De essentie is dat er een budgettair probleem was en dat de interestlasten ten koste van haar gekomen zouden zijn.

Ten tweede, de redenering van de regering tijdens de economische crisis vind ik heel raar. De regering zei dat erover gewaakt moest worden dat het budget binnen de perken blijft. Wie wordt echter het hardst geraakt door de economische crisis? Dat zijn juist de kwetsbaarste mensen in de maatschappij. Door daar te bezuinigen, laat de regering de economische crisis nog meer doorwegen op de gevoeligste groep. Dat lijkt mij een heel rare redenering geweest toen, en ik hoop dat dit in de toekomst niet meer zal gebeuren.

08.07 **Hans Bonte** (sp.a): Mijnheer de staatssecretaris, als repliek wil ik meegeven dat dit nog maar eens een reden is dat wij moeten hopen dat er snel een regering is, want anders zullen we binnenkort weer met hetzelfde probleem zitten.

08.08 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen!): Mijnheer de staatssecretaris, het is ontstellend om te vernemen dat de regering in het voorjaar verkoos om af te wachten en ervoor koos om geen extra budgetten vrij te maken. Dat is toch wel onbegrijpelijk vanuit sociaal oogpunt.

U verwijst nu naar de voorlopige twaalfden. Er wordt nu een begroting voor 2011 opgesteld. Wij hopen dus uiteraard dat er nu wel beterschap komt, dat er nu wel in een voldoende grote marge wordt voorzien, ook tegen het einde van het jaar.

Kort wil ik verwijzen naar een aantal recente evoluties die noodzaken dat inzake de problematiek van de uitbetaling van leeflonen, maar ook inzake de algemene armoedeproblematiek, een krachtiger beleid gevoerd wordt.

De Gezinsbond wijst op een aantal noodzakelijke evoluties van het leefloon.

We hebben ook de verhoging van de armoederempel gehad in de jongste paar maanden. De kloof tussen het leefloon en de armoederempel is nu nog groter geworden. De inspanning die nodig is, moet dus eigenlijk nog versterkt worden.

Tot slot wil ik verwijzen naar het wetsvoorstel van Ecolo-Groen!, dat voorziet in een verhoging van de minimumleeflonen en ook alle uitkeringen tot boven de armoederempel. De begrotingsopmaak van 2011 is aan de gang. Welnu, wij hopen dat er in die optiek toch een inspanning geleverd kan worden.

Ik wil verwijzen naar een interview met een medewerker van het Vlaams netwerk armoedebestrijding, die zeer teleurgesteld is over de effectieve maatregelen die genomen werden in het Europees jaar voor de bestrijding van de armoede. Er hebben colloquia plaatsgevonden en er zijn studiedagen geweest. Het Vlaams netwerk zegt echter dat er onvoldoende concrete beleidsmaatregelen genomen zijn. De begrotingsopmaak 2011 is aan de gang. U en uw regering hebben de kans om meer te doen dan wat er in 2010 is gebeurd. Wij vragen met aandrang en hopen dat dit ook effectief gerealiseerd wordt.

08.09 Zoé Genot (Ecolo-Groen!): Il est assez inquiétant de voir que le problème était diagnostiqué bien à temps et que malgré cela, on n'a pas pu y faire face. De l'argent a donc dû être débloqué, du temps a dû être pris pour négocier avec les banques, le tout dans un climat tendu dans des CPAS qui doivent faire face à l'augmentation de la pauvreté en période de crise. La manière dont tout cela est géré n'est vraiment pas rassurante. C'est d'autant plus inquiétant dans une année 2010 pendant laquelle on était censé prendre en compte le problème de la pauvreté. Il y a eu beaucoup de réflexion, beaucoup de colloques mais on n'a pas senti de véritable démarrage pour prendre en charge la pauvreté d'une autre façon, qui permettrait véritablement d'y faire face.

Vous nous dites que tout va bien pour le premier trimestre 2011. J'espère que nous aurons très rapidement des nouvelles rassurantes pour l'ensemble de l'année 2011 et que nous pourrions discuter de mesures structurelles pour permettre aux gens de vivre dignement.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

De **voorzitter**: Vraag nr. 1587 van de heer Mayeur wordt op zijn verzoek uitgesteld.

Op de agenda staan nu vraag nr. 1650 van mevrouw Lanjri en vraag nr. 1651 van mevrouw Smeyers die beiden niet aanwezig zijn.

09 Vraag van de heer Theo Francken aan de staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, belast met Maatschappelijke Integratie, over "het misbruik van het systeem van vrijwillige terugkeer door illegale Brazilianen" (nr. 1792)

09 Question de M. Theo Francken au secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à la Lutte contre la pauvreté, adjoint à la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, chargée de l'Intégration sociale, sur "le recours abusif au système de retour volontaire par des Brésiliens illégaux" (n° 1792)

09.01 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, ik was verrast toen ik deze ochtend de krant las. De vrijwillige terugkeer is ook al de hele dag in het nieuws. U heeft cijfers gecommuniceerd wat uiteraard uw goed recht is. Het is uw goed recht te communiceren wat u wenst wanneer u dat wenst en daar heb ik geen problemen mee. Ik heb wel problemen met de teneur van uw communicatie: wij gaan vooruit, het aantal vrijwillige terugkeren stijgt en dat is fantastisch nieuws. U zegt bijna: kijk eens hoe goed wij het doen!

Ten eerste, we moeten toch een en ander in perspectief plaatsen. Ik heb deze vraag ook aan staatssecretaris Wathélet gestuurd. Het is nog niet helemaal duidelijk wie er bevoegd is voor de vrijwillige terugkeer. U bent bevoegd voor Fedasil en de opvang maar bent u ook bevoegd voor de vrijwillige terugkeer? Is de heer Wathélet alleen bevoegd voor gedwongen terugkeer? Over deze eerste vraag kan ik misschien meer duidelijkheid krijgen, want deze kwestie is totaal onduidelijk. Ik heb mijn vragen aan beiden ingediend en zal ze ook aan beiden stellen. Ik neem aan dat er binnen de regering is afgesproken wat ik zo dadelijk zal te weten komen.

Ten tweede, uw communicatie is in mijn ogen misplaatst. Er zijn inderdaad meer vrijwillige terugkeren. Het gaat om ochtend 1 000 uitgeprocedeerde Braziliaanse asielzoekers die vorig jaar vrijwillig zijn teruggekeerd. Het zijn illegalen die nooit asiel hebben aangevraagd en die absoluut niet de intentie hebben om asiel aan te vragen. Zij kopen een enkel ticket vanuit Rio of Sao Paulo naar Brussel en werken een aantal jaren in het zwart in Antwerpen of in Brussel. Die Braziliaanse gemeenschap is zeer groot. Zij hebben een eigen culturele gemeenschap, eigen verenigingen en instellingen. Zij houden elk jaar een geweldig groot nieuwjaarsfeest dat de moeite is om eens bij te wonen. Zij zijn hier gedurende een aantal jaren illegaal. Dan bellen zij naar IOM om te melden dat zij vrijwillig willen terugkeren. Naast hun gratis vliegtuigticket krijgen zij nog 950 euro reïntegratiepremie om hen te herintegreren in de Braziliaanse samenleving. Is dit een lachertje? Waar zijn wij mee bezig? Dit is toch puur misbruik? U weet dat. Niemand kan dat ontkennen. In Nederland is die discussie al jaren aan de gang. Het debat werd daar trouwens aangetrokken door een socialist. Het is dus geen debat over links of rechts. Het is een debat over efficiënt gebruik van overheidsgeld. In Nederland zeggen de Brazilianen: "Elke Braziliaan in Amsterdam weet dat hij met een telefoontje naar het IOM gratis en zelfs vet betaald terug kan keren naar zijn thuisland."

Voorzitter: Maya Detiège.

Présidente: Maya Detiège.

Wat is de bedoeling daarvan? Wat vindt u daarvan? Moeten wij daar niet iets aan doen?

Vorig jaar hebben twee Brazilianen asiel aangevraagd in België. U hebt genoeg asielaanvragen gehad in België maar er waren maar twee Brazilianen bij. Er zijn echter 1 000 Brazilianen vrijwillig teruggekeerd. Dat zegt, denk ik wel voldoende. U praat over vrijwillige terugkeer.

Er zijn 1 000 mensen vrijwillig teruggekeerd die ooit asiel hebben aangevraagd, uitgeprocedeerde asielzoekers. U zegt dat dit goed nieuws is en dat we goed bezig zijn.

Mijnheer de staatssecretaris, we zijn zeer slecht bezig. Er hebben vorig jaar 26 936 asielzoekers asiel aangevraagd en 1 000 mensen zijn vrijwillig teruggekeerd. Als ik goed kan rekenen is dat dus 1 op 27. U weet ten andere dat er vorig jaar 21 078 mensen zijn geregulariseerd. Dat is het cijfer tot eind november en u kunt er dus nog een paar duizend aan toevoegen. De stelling van de N-VA is dat zolang de kans op regularisatie, op papieren, veel groter is dan de kans op terugkeer iedereen hier zal blijven. De illegaliteit zal dan een geweldige aantrekkingskracht hebben en iedereen zal in de illegaliteit onderduiken. Als de kans dat men hier kan blijven en uiteindelijk papieren kan krijgen twintig keer zo groot is – 21 000 regularisaties en 1 000 teruggekeerden – dan komen we bij de essentie van het migratieprobleem in dit land. Dat is de kern van de zaak. Een terugkeerbeleid is zo essentieel. Dat is voor mij helemaal geen taboe. Vrijwillig als het kan, gedwongen als het moet. Het moet dan echter wel gebeuren. Als ik de cijfers zie van de gedwongen terugkeer, dan zijn er vorig jaar 2 000 pogingen geslaagd. 21 000 mensen werden geregulariseerd en er waren 27 000 asielaanvragen in 20 000 dossiers. Waar zijn we dan in godsnaam mee bezig?

Nederland heeft die zaak wel aangepakt. Ik houd een stevig pleidooi voor het Nederlandse systeem waarbij inzake vrijwillige terugkeer wordt gezegd dat die Brazilianen daar eigenlijk geen recht op hebben. Het dient daar niet voor. Dat is een eerste punt. Ten tweede, in Nederland is het zo dat als men zich inschrijft voor een traject van vrijwillige terugkeer men niet zomaar kan weigeren. Als men weigert, krijgt men de reïntegratiepremie niet. Dat is een heel belangrijk signaal. Toen ik daarmee enkele weken geleden in de krant ben gekomen, heb ik een mail van iemand gekregen, ik neem aan iemand die hooggeplaatst is in de ambtenarij, die mij mee heeft gedeeld dat aangezien er geen rechtstreekse vlucht is tussen Brussel en Brazilië en alles via Frankfurt gaat het heel vaak gebeurt dat ze de premie opstrijken, in Frankfurt gewoon van het vliegtuig stappen en terug naar België komen. Puur misbruik dus.

Mijnheer de staatssecretaris, mijn vraag is wat u daaraan gaat doen. Wat is het standpunt van de regering?

Hoe kunnen we dit aanpakken? Voor alle duidelijkheid, ik hoop dat we dit samen kunnen aanpakken.

Ik hoop dat wij samen een regering kunnen vormen - PS, N-VA en ook sp.a - en dat wij dat samen kunnen aanpakken.

Ik maak mij daarover heel veel zorgen. Ik weet waarom de Vlaamse publieke opinie storm loopt tegen het migratiebeleid zoals het wordt beleden in België. Dat is onder andere omdat er geen terugkeerbeleid is.

Het laatste wat ik wil zeggen, is dat er; heel vreemd, net vandaag in mijn mailbox een studie opduikt, ongetwijfeld omdat het vandaag in *De Morgen* stond. Die studie, die nog niet werd vrijgegeven, van het Europees Migratienetwerk is een doorlichting van het vrijwillig terugkeerbeleid van België.

Toen ik die via-via in mijn mailbox kreeg, deed ik ze onmiddellijk open en las de conclusies. Ik heb geen tijd gehad om de studie helemaal te lezen, maar ik heb wel de conclusies gelezen.

Die conclusies zijn vernietigend. Ik vraag mij af waarom de studie nooit werd gepubliceerd. Ik heb gezocht, maar ze is nooit ergens gepubliceerd. Misschien heeft uw kabinet liever dat zij het daglicht niet ziet. Het is immers om achterover te vallen.

De studie van het Belgisch contactpunt van het Europees Migratienetwerk draagt de titel "Programma's en strategieën in België betreffende de begeleide vrijwillige terugkeer en herintegratie in derde landen" en dateert van oktober 2009.

De conclusies van deze evaluatie zijn als volgt samen te vatten. De huidige modaliteiten zijn niet voldoende gedifferentieerd om in te spelen op de verschillende individuele situaties. De toegang tot de ondersteuning is onvoldoende gereguleerd. Hierdoor ontstaat een dynamiek waarbij het rehab-programma – het vrijwillig terugkeerprogramma dat u kent – wordt vervangen door het herintegratieprogramma. Dat is het programma van die 700 euro. Ze krijgen 250 euro rehab-premie, een gratis vliegtuigticket en 700 euro herintegratiepremie. Iedereen krijgt die, voor alle duidelijkheid.

Dat leidt tot een toename van de gemiddelde kostprijs, zonder dat er een evenredige meerwaarde wordt gegenereerd. Om de beschikbare middelen zo doelgericht mogelijk aan te wenden, moet de ondersteuning worden verhoogd en tegelijkertijd selectiever toegekend.

De invoering van ondersteuning bij herintegratie doet het risico ontstaan dat vrijwillige terugkeer een factor van instroommigratie wordt, zeker voor migratie binnen de EU. Dat wil dus zeggen dat die vrijwillige terugkeer een *pull factor* is. Men komt naar hier om die premie te krijgen. Hoe gek zijn wij bezig?

Om dat risico te beheersen, moet de doelgroepomschrijving strikt worden afgebakend. Dat is sindsdien niet gebeurd. Om de beschikbare ondersteuning maximaal aan te wenden, is het belangrijk dat de terugkeerbegeleiding van een voldoende hoog niveau is. Dat is volgens de studie blijkbaar absoluut niet het geval. Om een duidelijk beeld te krijgen van het effect en de impact van al die inspanningen moet het huidige methodologische apparaat voort worden ontwikkeld tot een door alle betrokken partijen gedeeld instrument, aan de hand waarvan alle activiteiten worden gevolgd, geanalyseerd en geëvalueerd.

Dat is de evaluatie. Ik zal de conclusies niet allemaal voorlezen. Het zijn er zes. Zij zijn echt choquerend, vind ik, vooral omdat het geen nieuw programma is. Het bestaat al jaren. Ik zal mijn vraag misschien een andere keer stellen, want u hebt zich niet kunnen voorbereiden. Ik zal dus zeker een nieuwe vraag indienen om te vragen wat u met die studie hebt gedaan en wat er sindsdien mee is gebeurd. Wij moeten echt goed luisteren naar wat die wetenschappers in opdracht van de Europese Unie in het kader van het Europees Terugkeerfonds hebben ontdekt en op papier gezet. Wij zullen daarop zeker terugkomen.

Ik kom tot mijn besluit. Wat zal er gebeuren met het misbruik door illegalen, vooral Brazilianen, die het terugkeersysteem gebruiken als een goedkoop en zeer lucratief gratis reisbureau?

09.02 Staatssecretaris **Philippe Courard**: Mevrouw de voorzitter, slechts 25 % krijgt een positief antwoord op zijn asielaanvraag.

In 2010 zijn er 915 Brazilianen teruggekeerd, op een totaal van 2 957 personen die gebruikgemaakt hebben van het programma voor vrijwillige terugkeer – ik spreek over vrijwillig terugkeer – wat overeenkomt met

ongeveer 30 %.

In vergelijking met andere Europese landen zijn deze cijfers niet uitzonderlijk. In bijvoorbeeld Portugal en Nederland neemt het aantal Brazilianen dat vertrekt met de programma's voor vrijwillige terugkeer significant toe. De suggestie dat de irreguliere Braziliaanse migratie een typisch Belgisch fenomeen is, is dus niet juist.

De Brazilianen die een beroep doen op het programma voor vrijwillige terugkeer krijgen slechts in uitzonderlijke omstandigheden toegang tot de bijkomende reïntegratieondersteuning. Alleen indien er sprake is van reële noden of problemen die een terugkeer belemmeren of bemoeilijken wordt het reïntegratieprogramma geactiveerd om deze problemen uit de weg te ruimen en een terugkeer mogelijk te maken. In totaal gaat het in 2010 over 110 personen ofwel slechts 12 %. Het is dus niet zo dat alle Brazilianen systematisch 950 euro verdienen aan een terugkeer.

Het programma voor vrijwillige terugkeer is bedoeld als instrument om een migrant die tot de conclusie komt dat zijn toekomst niet langer in Europa ligt te helpen zo snel mogelijk in de best mogelijke omstandigheden terug te keren. Het gevolg van deze benadering is dat er geen onderscheid wordt gemaakt in nationaliteit of migratieachtergrond.

Het programma staat open voor alle vreemdelingen zonder geldige verblijfsvergunning ongeacht of ze ooit asiel hebben aangevraagd. In die zin vallen personen met de Braziliaanse nationaliteit die hier illegaal verblijven binnen de toelatingscriteria voor het programma voor vrijwillige terugkeer. Er is dus ook geen sprake van misbruik.

Vanzelfsprekend wordt de evolutie opgevolgd, ook aan de hand van de evolutie in andere Europese landen. Voor preventieacties verwijs ik naar mijn collega, verantwoordelijk voor Migratie en Asielbeleid.

De meerwaarde van vrijwillige terugkeer ligt in het feit dat het een toegankelijk en haalbaar alternatief biedt aan elke migrant die de boodschap krijgt dat zijn toekomst niet in Europa ligt. Met dat doel voor ogen is het programma voor vrijwillige terugkeer in de loop van de voorbije vijf jaar behoorlijk uitgebouwd. Vrijwillige terugkeer wordt op een actieve en professionele manier geïntegreerd in de begeleiding van asielzoekers. In alle opvangcentra zijn er terugkeerconsulenten actief. De lokale opvanginitiatieven van de OCMW's worden ondersteund door vier regionale consulenten. Er wordt geïnvesteerd in expertise, in communicatie en in professionele dossieropvolging. Om de irreguliere migranten te bereiken, wordt er een beroep gedaan op talloze ngo's en migrantenorganisaties die migranten informeren en concreet terugkeerdossiers opstellen.

09.03 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de staatssecretaris, hoe zit het juist met de bevoegdheidsverdeling? Bent u bevoegd voor de vrijwillige terugkeer?

09.04 Staatssecretaris Philippe Courard: Voor de vrijwillige terugkeer, ja.

09.05 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de staatssecretaris, ik zal mij voortaan alleen tot u richten als het daarover gaat.

U zegt dat er geen misbruik is en dat maar 110 mensen die 950 euro hebben gekregen. Als ik het goed begrijp, hebben 110 mensen 700 euro herintegratiepremie gekregen. De rest heeft het gratis vliegticket gekregen en de 250 euro die daar bovenop komt. Klopt dat? (*Instemming*)

U zegt dat er geen misbruik is, maar daarmee ben ik het absoluut niet eens. Ik weet ook wel dat de vrijwillige terugkeer in België al bestaat voor mensen die geen asiel hebben aangevraagd. Maar moeten we daar dan toch niet eens grondig over nadenken? Laten wij ons alstublieft de komende jaren in dit land focussen op de manier waarop wij de mensen die een negatief advies krijgen in asiel, zo snel mogelijk kunnen terugsturen naar hun land. In de komende twee tot drie jaren – we zullen zien hoe lang het nog duurt vooraleer we een regering hebben – moeten we daarvan prioriteit maken.

Wij moeten de uitgeprocedeerde asielzoekers op een goede, menswaardige manier begeleiden naar hun thuisland, zonder dat het ons heel veel moet kosten en zonder dat het voor hun een mensonwaardige, slechte manier wordt om terug te keren. Dat is de uitdaging.

Wat vind ik dat er moet gebeuren? Ten eerste, persoonlijk ben ik nogal gewonnen voor het idee van Bob Pleysier – niet iemand van onze obediëntie – die voorstelt om open terugkeercentra te openen zoals in

Nederland. Bob Pleysier is daar zeer sterk voorstander van en zegt dat ook in elk interview: open terugkeercentra, liefst in een kazerne niet te ver van Brussel. Ik wil daarover in de commissie voor de Defensie ook wel eens een vraag indienen. Een open terugkeercentrum dus, een kazerne niet te ver van de luchthaven, waarbij mensen verlengde opvang krijgen als ze uitgeprocedeerd zijn gedurende een aantal weken of maanden, maar met één doel voor ogen: de terugkeer. Ze moeten intekenen op een terugkeerprogramma. Dat is een.

Ten tweede vind ik ook dat we eindelijk werk moeten maken van het invoeren van een inreisverbod voor mensen die gedwongen worden gerefugeerd.

Ten derde, mijnheer de staatssecretaris, hoor ik u graag zeggen dat u bezig bent met terugkeerbegeleiders en terugkeercoaches. Ik weet dat Fedasil met dat project bezig is. Ik ben vorige week in het asielcentrum in Alsemberg geweest en heb daar kunnen spreken met de mensen van het Rode Kruis. Zij zijn zelf nogal gewonnen voor het idee dat er een trendbreuk, een mentaliteitswijziging moet komen bij de mensen in het veld: er moet veel meer ingezet kunnen worden op liefst vrijwillige, maar desnoods gedwongen terugkeer. Dat moet ook duidelijk worden gemaakt. Ik weet dat heel veel van de mensen die personeel zijn bij Fedasil, bij het Rode Kruis, bij Vluchtelingenwerk Vlaanderen maatschappelijk assistenten zijn en daar zitten met een bepaalde sociale opdracht en een bepaalde ingesteldheid. Toch kunnen zij zowel een vertrouwensrelatie hebben met de asielzoeker als duidelijk zeggen vanaf dag 1 dat de kans minder dan 20 % is. Vorig jaar was het 21,3 % of rond de 20 %, dus 1 op 5, wat betekent dat 4 op 5 zullen moeten terugkeren. Ik vind dat elke maatschappelijk assistent, hoe sociaalvoelend ook, die verantwoordelijkheid heeft. In mijn ogen is dat sociaal zijn.

Ze mogen de mensen geen blaasjes wijsmaken, de mensen niet in de illegaliteit duwen in de hoop ooit een regularisatie te krijgen. Neen, sociaal zijn is in mijn ogen correct zijn tegen de mensen en de mensen ook duidelijk maken dat hun toekomstperspectief niet in dit land ligt.

Ik denk dat dit de drie elementen zijn waaraan wij hopelijk samen de komende jaren zullen kunnen werken. De N-VA wil hier alvast voor 100 % op inzetten. Ik herhaal dat ik eerstdaags nog een vraag zal stellen over de evaluatie die nu blijkbaar plots opduikt en die zeer kritisch is over het beleid.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Tenzij mevrouw Galant nog komt opdagen, vermoed ik dat de vraag van de heer Francken de laatste vraag zal zijn.

10 Vraag van de heer Theo Francken aan de staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, belast met Maatschappelijke Integratie, over "het Europees Terugkeerbonds" (nr. 1795)

10 Question de M. Theo Francken au secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à la Lutte contre la pauvreté, adjoint à la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, chargée de l'Intégration sociale, sur "le Fonds européen pour le retour" (n° 1795)

10.01 Theo Francken (N-VA): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, het Europees Terugkeerbonds is opgericht door de Europese Unie voor de periode 2008-2013. Dat is een zeer goed initiatief. Ik heb de gelegenheid gehad om met de Europese fondsen van het Europees Integratiefonds te werken in mijn vorige carrière als adjunct-kabinetschef van de minister van Inburgering. U weet dat, mijnheer de kabinetschef. Wij hebben altijd goed samengewerkt.

Ik denk dat die Europese fondsen goed werken. Ik denk dat wij dat echt moeten doen. Ik vind het Europees Integratiefonds een juweeltje. Ik heb mij laten vertellen dat het Europees Terugkeerbonds ook een zeer goed fonds is waar heel veel kan worden uitgehaald.

Het gaat om 2,8 miljoen euro dat beschikbaar is voor België. Als ik mij niet vergis is dat met cofinanciering en zal België hetzelfde bedrag moeten uittrekken. Dat zal ongetwijfeld op uw begroting staan, of op die van staatssecretaris Wathélet.

Er zijn drie centrale prioriteiten gedefinieerd: informatie over de programma's voor vrijwillige terugkeer, het verbeteren van de *pre-departure counseling* bij de voorbereiding van een terugkeer en het versterken van

het reïntegratieprogramma.

De projecten zijn enkele weken geleden afgelopen. Behoudens uitzonderingen ondersteunt het ETF projecten ten belope van maximum 50 % van de totale kosten. De cofinanciering zal dus door u worden gedragen, zoals ik al zei.

Mijnheer de staatssecretaris, welke projecten werden er uiteindelijk door wie ingediend? Welke projecten werden goedgekeurd en voor welk bedrag?

Wie zat er in het monitoringscomité? Ik heb jaren zelf in het monitoringscomité op het Europees Integratiefonds gezeten. Wij hebben daar heel goed werk kunnen leveren, ook met mensen op het terrein en van andere kabinetten.

Wie volgde dat op? Hoe vaak kwamen die samen? Wat is daar uit gekomen? Wie zat daar in? Ik wil dat graag weten. Kunt u een evaluatie van deze projecten maken?

Ik heb mij laten vertellen dat er problemen waren met de opstart van een aantal projecten? Klopt dat? Zijn alle projecten ook daadwerkelijk opgestart? Is een aantal projecten in de loop der jaren doodgebloed? Kunt u daarover meer toelichting geven?

10.02 Staatssecretaris **Philippe Courard**: Mevrouw de voorzitter, de beheersautoriteit voor het Europees Terugkeerfonds is de Dienst Vreemdelingenzaken. Bijgevolg zou ik u in verband met de ingediende projecten, de goedkeuringen en de bedragen willen verwijzen naar de antwoorden van mijn collega Wathelet. Ik kan wel bevestigen dat Fedasil, bevoegd voor de organisatie van de programma's voor vrijwillige terugkeer, deelneemt aan de vergaderingen van het monitoringcomité, georganiseerd door de cel EU-fondsen van de Dienst Vreemdelingenzaken. De projecten werden pas afgerond op 31 december. Het is bijgevolg nog te vroeg om een volledig overzicht van inhoudelijke resultaten te krijgen en een eerste formele evaluatie te maken.

10.03 **Theo Francken** (N-VA): Mijnheer de staatssecretaris, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb die vraag al ingediend en zal ze ook stellen. Ik wist dat er geen volledige evaluatie zou komen, dat is ook mijn vraag niet. Ik weet ook dat die projecten worden gemonitord. Het is perfect mogelijk te zeggen hoe die zaak loopt. Ik hoef geen definitief rapport te zien. Ik weet dat dat nog enkele maanden op zich laat wachten. Ik heb het jaren zelf ook gedaan. U kunt ongetwijfeld wel een tipje van de sluier lichten, maar ik zal het aan uw collega vragen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 11.54 uur.

La réunion publique de commission est levée à 11.54 heures.